

ศึกษาและปฏิบัติธรรม

ครั้งที่ ๘๗ นิพพาน ตอนที่ ๓

๒๐ กันยายน ๒๕๕๔

อ.สุภีร์ ทุมทอง

๑. ชื่อของนิพพาน

- (๑) นิพพาน (๒) อชาต (๓) อนุตฺตร (๔) โยคกฺเขม
(๕) อชร (๖) อพฺยาริ (๗) อมต (๘) อโสก
(๙) อสํกิลิฏฺจ (๑๐) สนฺติวรปท (๑๑) คมฺภีร (๑๒) ทุทฺทโส
(๑๓) ทุรฺนุโพธ (๑๔) สนฺต (๑๕) ปณฺธิต (๑๖) อตฺถกาวจร
(๑๗) นิปฺปล (๑๘) ปณฺทิตเวทนีย (๑๙) สพฺพสงฺขารสมถ
(๒๐) สพฺพุปธิปฏินิสฺสคฺค (๒๑) ตณฺหาภฺย (๒๒) วิราค
(๒๓) นิโรธ (๒๔) ปฏฺิโสตคาม (๒๕) อณฺุ (๒๖) อณฺุปลิตฺต
(๒๗) วิมุตฺต (๒๘) สึตฺถิต (๒๙) นิพฺพุต

ม.มฺ. ๑๒/๒๗๕ ปาສราສิสຸຕຣ

๑. ชื่อของนิพพาน

(๓๐) อสงุขต (๓๑) รากกขย (๓๒) โทสกขย (๓๓) โมหกขย
(๓๔) อนต (๓๕) อนาสว (๓๖) สจจ (๓๗) ปาร (๓๘) ฐว
(๓๙) อปโลกิน (๔๐) อนิทสฺสน (๔๑) นิปฺปปญจ (๔๒) สิว
(๔๓) เขม (๔๔) อจฺจริย (๔๕) อพฺภุต (๔๖) อนีติก
(๔๗) อนีติกมฺม (๔๘) อพฺยาปชฺฌ (๔๙) สฺพุทฺธิ (๕๐) มุตฺติ
(๕๑) อนาลย (๕๒) ทิป (๕๓) เลณ (๕๔) ตาณ (๕๕) สรณ
(๕๖) ปราณ (๕๗) อชชฺช (๕๘) สนฺทิภูจิก (๕๙) อกาลิก
(๖๐) เอหิปสฺสิก (๖๑) โอปนยิก (๖๒) ปจฺจตฺต (๖๓) มทนิมฺมทน
(๖๔) ปิปาสวินย (๖๕) อาลยสมฺมุคฺฆาต (๖๖) วฏฺฏฺฐปจฺเจท

๑. ชื่อของนิพพาน

วิชฌจณา ปรมา โรคา สงฺขารา ปรมา ทุกฺขา
เอตํ **ป**ตฺวา ยถาภูตํ นิพฺพานํ **ป**รมํ **สุ**ขํ.
จฺ.ธ. ๒๕/๒๐๓

อโรคฺยปฺรมา ลาภา สนฺตฺตฺตฺจํ ปรมํ ฐนํ
วิสุตฺตาสา ปรมา **ป**าติ นิพฺพานํ ปรมํ **สุ**ขํ.
จฺ.ธ. ๒๕/๒๐๔

๑. ชื่อของนิพพาน

นตฺถิ รากสโม อคฺคิ นตฺถิ โทสสโม กถิ
นตฺถิ ขนฺธสฺมา ทุกฺขา นตฺถิ สนฺติปรํ สุขํ.
จฺ.ธ. ๒๕/๒๐๒

ปวิเวกรํ ปิตฺวา รํ อุตฺมมุตฺต จ
นิทฺทโร โหติ นิปฺปาโป ฌมฺมปีติรํ ปิวิ.
จฺ.ธ. ๒๕/๒๐๕

๑. ชื่อของนิพพาน

โกธํ ชเห วิปฺปชฺเหยยฺย มานํ
สณฺโณชนํ สพฺพมตฺติกกเมยฺย
ตํ นามรูปสฺมิมสชฺชมานํ
อภิญฺจนํ นานุปตฺนติ ทุกฺขา.

ขุ.ธ. ๒๕/๒๒๑

สนฺตกาโย สนฺตวาโจ สนฺตมโน สฺสุมานีโต
วณฺตโลกามิสฺส ภิกฺขุ “อุปฺสนฺโต”ติ วุจฺจตี.

ขุ.ธ. ๒๕/๓๗๘

๑. ชื่อของนิพพาน

วิญญานํ อนิทสฺสนํ อนนุตํ สพฺพโตปภํ

ที.สี. ๘/๔๕๕ เกวัฏฐสูตร

ตสฺส สฺวา วิมุตฺติ สจฺเจ จิตฺตา อกฺุปฺปา โหติ.

ตํ หิ ภิกฺขุ มุสา ยํ โมสธมฺมํ, ตํ สจฺจํ ยํ อโมสธมฺมํ นิพฺพานํ.

ตสฺมา เอวํ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อิมินา ปฺรเมน สจฺจาธิญฺ्ञาเนน
สมฺนฺนาคโต โหติ.

เอตํ หิ ภิกฺขุ ปฺรมํ อริยสจฺจํ, ยทิตํ อโมสธมฺมํ นิพฺพานํ.

ม.อ. ๑๔/๓๖๖ ธาตุวิภังคสูตร

๒. สภาวะนิพพาน (๑)

อตฺถิ ภิกฺขเว ตทายตฺนํ, ยตฺถ เนว ปจฺวี น อาโป น เตโซ น วาโย,
น อากาसानญายตฺนํ น วิญฺเฌานญายตฺนํ น อากิณฺจณฺเฌายตฺนํ
น เนวสณฺเฌานาสณฺเฌายตฺนํ, นนํ โลโก น ปฺรโลโก,
น อุโภ จนฺทิมสุริยา. ตตฺรปํหํ ภิกฺขเว เนว อากตฺตี วทามิ
น คตฺตี น จิตฺตี น จุตฺตี น อุปฺปตฺตํ, อปฺปตฺติญฺจ อปฺปวตฺตํ
อนารมฺมณเมว ตํ. เอเสวนฺโต ทุกฺขสฺส.

ขุ.อ. ๒๕/๗๑ ปฐมนิพพานปฏิสังยุตตสูตร

๒. สภาวะนิพพาน (๒)

ทุทฺทสํ อนตํ นาม น หิ สจฺจํ สุทฺตฺสนํ
ปฏฺวิทฺธา ตณฺหา ชานโต ปสฺสโต นตฺถิ กิณฺจนํ.
ขุ.อ. ๒๕/๗๒ ทุติยนิพพานปฏิสังยุตตสูตร

๒. สภาวะนิพพาน (๓)

อตฺถิ ภิกฺขเว อชาตํ อภฺตํ อกตํ อสงฺขตํ,
โน เจ ตํ ภิกฺขเว อภวิสฺส อชาตํ อภฺตํ อกตํ อสงฺขตํ,
นยิธ ชาตสฺส ภูตสฺส กตสฺส สงฺขตสฺส นิสฺสรณํ ปญฺเฎปาเยถ.
ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว อตฺถิ อชาตํ อภฺตํ อกตํ อสงฺขตํ,
ตสฺมา ชาตสฺส ภูตสฺส กตสฺส สงฺขตสฺส นิสฺสรณํ ปญฺเฎปายตี.
ขุ.อ. ๒๕/๗๓ ตติยนิพพานปฏิสังยุตตสูตร

๒. สภาวะนิพพาน (๔)

นิสฺสิตสฺส จลิตํ, อนิสฺสิตสฺส จลิตํ นตฺถิ, จลิตฺเต อสฺติ ปสฺสทฺธิ,
ปสฺสทฺธิยา สฺติ นฺติ น โหติ, นฺติยา อสฺติ อากคฺคิตฺติ น โหติ,
อากคฺคิตฺติยา อสฺติ จุฑฺฒปาโต น โหติ,
จุฑฺฒปาเต อสฺติ เนวฺริ น หุริ น อุกฺขมฺนฺตเรณ. เอเสว นฺโต ทุกฺขสฺส.
ขุ.อ. ๒๕/๗๓ จตุตถนิพพานปฏิสังยุตตสูตร

๒. สภาวะนิพพาน (๕)

กตฺถ อําโป จ ปฐฺวี เตโฆ วาโย น คาธติ
กตฺถ ทิมฺมจ รสฺสณฺจ อณฺํ ญฺจํ สุภาสฺสํ
กตฺถ นามณฺจ รูปณฺจ อเสสํ อฺปรุชฺฌติ.

วิญฺเฒาณํ อนิทฺตสนํ อนนฺตํ สพฺพโตปภํ
เอตฺถ อําโป จ ปฐฺวี เตโฆ วาโย น คาธติ.
เอตฺถ ทิมฺมจ รสฺสณฺจ อณฺํ ญฺจํ สุภาสฺสํ
เอตฺถ นามณฺจ รูปณฺจ อเสสํ อฺปรุชฺฌติ
วิญฺเฒาณสฺส นโรเรน เอตฺถเอตํ อฺปรุชฺฌติ.

ที.สี. ๘/๔๕๕ เกวัญญสูตร

สวัสดีครับ

